

Uppsala kommun

Granskning av detaljplan för kapacitetsstark kollektivtrafik, delsträcka Uppsala C–Munkgatan, Uppsala kommun

Kommunens ärendenummer: PBN 2024-000057

Beskrivning av ärendet

Detaljplanen har överlämnats till Länsstyrelsen Uppsala län för granskning i enlighet med 5 kap. 20 § plan- och bygglagen (2010:900), PBL. Detaljplanen handläggs med utökat förfarande.

Enligt 5 kap. 22 § PBL ska länsstyrelsen under granskningstiden yttra sig över planförslaget, om planförslaget enligt länsstyrelsens bedömning innebär att någon av överprövningsgrunderna i 11 kap. 10 § PBL inte följs eller tillgodoses.

Syftet med detaljplanen är att möjliggöra ett nytt kapacitetsstarkt kollektivtrafikstråk. I avtal N2017/07384/PBB mellan staten och Uppsala kommun daterat den 18 december 2017 ingår avtalspunkt 6.4 "Ultunalänken- Spårväg mellan Bergsbrunna och Södra Staden. Åtgärden avser färdigställande av kapacitetsstark kollektivtrafik mellan Bergsbrunna och Södra staden. Åtgärden är en förutsättning för kommunens bostadsåtagande enligt punkt 6.14-6.16. ...". I avtalspunkt 6.5 framgår att "den tekniska lösningen förutsätts vara spårväg och ska inte inkludera vägdragning över jordbruksmark". I avtalspunkt 6.7 skrivs att "om medel för stadsmiljöavtal inte beviljas enligt förordningen kan regionen och kommunen välja annan teknisk lösning som uppfyller villkoren för en kapacitetsstark kollektivtrafik".

Det planerade kollektivtrafikstråket omfattas av flera detaljplaner. Ett första gemensamt samråd för delsträckorna A-D hölls våren 2021. Länsstyrelsens synpunkter framgår av yttrande dnr 402-3236-21, daterat den 18 juni 2021.

Detaljplanen delades sedan upp i två planer. Detaljplan för delsträcka A-C ställdes ut på granskning under sommaren 2023. Länsstyrelsens synpunkter över granskningsförslaget framgår av yttrande dnr 4277-2023, daterat den 12 september 2023.

Sedan granskningen 2023 har detaljplanen för delsträcka A-C delats upp i tre separata detaljplaner. Den här detaljplanen omfattar delsträckan Uppsala C-Munkgatan, som utgörs av ett område vid Uppsala centralstation, Bäverns gränd, Islandsbron och Munkgatan. Då förändringar sedan tidigare granskning har genomförts ställs planen ut på förnyad granskning.

Detaljplanens överensstämmelse med översiktsplanen

I översiktsplanen (antagen 2016) pekas nya stadsnoder ut som tillsammans med innerstaden ska bilda en flerkärnig stad.

Länsstyrelsen anser att markanvändningen överensstämmer med översiktsplanens intentioner om att skapa goda kollektivtrafikförbindelser mellan stadsnoderna.

Länsstyrelsens synpunkter - prövningsgrunder enligt 11 kap. 10 § PBL

Länsstyrelsen har inget att tillägga i fråga om hur planförslaget tillgodoser statliga eller andra allmänna intressen och bedömer, med hänsyn till prövningsgrunderna i 11 kap. 10 § PBL och nu kända förhållanden, att ett antagande av detaljplanen inte kommer att prövas. I efterföljande text motiveras länsstyrelsens bedömningar gällande riksintresse kulturmiljövård Uppsala Stad (C40) samt hälsa och säkerhet kopplat till räddningstjänstens insatser.

Riksintresse kulturmiljövård enligt 3 kap. 6 § miljöbalken, Uppsala stad

I tidigare granskningsförslag tilläts inte luftburna kontaktledning på Bäverns gränd. Anledningen var att stolparna bedömdes medföra negativ påverkan på siktlinjen mot slottets södra torn och därmed påverkan på riksintresset för kulturmiljö, Uppsala Stad.

Då batteridriven spårväg inte längre med säkerhet är en genomförbar lösning har planbestämmelsen *Ej kontaktledning* utgått från plankartan. I syfte att förhindra negativ påverkan på riksintresset kulturmiljö reglerar detaljplanen istället att

kontaktledningsstolpar inte får placeras inom spårområdet i gatans mitt från korsningen Kungsgatan/Bäverns gränd till korsningen Munkgatan/Sjukhusvägen.

Länsstyrelsen anser att kontaktledningar som är monterade på sidoordnade stolpar i liten utsträckning påverkar siktlinjen mot slottet. Stolparnas placering har även säkerställts genom reglering på plankartan. Länsstyrelsen bedömer därför att planförslaget inte medför risk för påtaglig skada på riksintresset Uppsala stad.

Hälsa och säkerhet

I tidigare granskningsyttrande (4277-23) påpekade länsstyrelsen att mittförlagd spårväg med luftledning skulle försvåra utrymning med hjälp av räddningstjänstens höjdfordon från ett antal fastigheter längsmed Bäverns gränd. Om kontaktledningen omöjliggör räddningsinsatser bedömer länsstyrelsen att planen inte är lämplig med hänsyn till människors hälsa och säkerhet.

Kommunen har till förevarande granskning tagit fram *PM Elsäkerhet vid räddningsinsats*, daterat 7 oktober 2024. Av underlaget framgår att det längs Bäverns gränd finns utrymme i hela gatusektionen för räddningstjänsten att ställa upp höjdfordon eller bärbara stegar. Stolparnas placering i förhållande till stegarnas infästningspunkter kommer dock att utredas i detaljprojekteringen, efter planens antagande. Om anpassning inte skulle vara möjlig för någon fastighet föreslår kommunen alternativa lösningar, som att klippa av ledning vid utrymning. Kommunen har även redovisat exempel på el skyddsföreskrifter från andra svenska städer som visar på att det är möjligt att ta fram fungerande rutiner kring utrymning i komplicerade lägen.

För att länsstyrelsen ska ha stöd att upphäva en detaljplan enligt 11 kap. 11 § PBL behöver det göras sannolikt att ett statligt intresse inte visats tillräcklig hänsyn. I föreliggande fall anser länsstyrelsen att kommunen har redovisat att det är möjligt att kombinera spårväg och räddningsinsatser på platser med liknande förhållanden som Bäverns gränd. Länsstyrelsen anser därför, utifrån den prövning som ska göras enligt PBL, att planen inte innebär att bebyggelsen blir olämplig med hänsyn till människors hälsa eller säkerhet.

Länsstyrelsen vill dock trycka på vikten av fortsatt dialog med brandförsvaret i fråga.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av avdelningschef på samhällsavdelningen Kristina Jansson med planhandläggare Anna Silver som föredragande. I den slutliga handläggningen har också enhetschef på plan- och bostadsenheten Asmah Ismaal, kulturmiljöhandläggare Hampus Benckert och beredskapshandläggare Cecilia Nordenö deltagit.

Sändlista

Trafikverket, trafikverket@trafikverket.se